

T. B. M. M. (S. Sayısı : 96)

İdarî Usul ve İşlemlerin Yeniden Düzenlenmesi ile İlgili Yetki Kanunu Tasarısı ve Anayasa Komisyonu Raporu (1/490)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

5.10.1988

Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md. 07/101-1676/04444

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 4.10.1988 tarihinde kararlaştırılan «İdarî Usul ve İşlemlerin Yeniden Düzenlenmesi ile İlgili Yetki Kanunu Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Komisyonlarda ve Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ederim.

Turgut Özal

Başbakan

GEREKÇE

Bürokratik usul ve işlemlerin kırtasiyeciliği artırdığı, kamu hizmetlerini aksattığı, işlerin zamanında görülmesini engellediği ve vatandaşlara gereksiz küllfetler yüklediği görülerek, bu engellerin tespiti ile çarelerinin bulunmasına gayret sarfedilmiştir.

Zaman ve kaynak israfının önlenmesi, beyanın yeterli sayılması, işlemlerin tek kuruluş içinde tamamlanması, hizmetin en iyi şekilde yürütülmesinin temini ve görev-yetki dağılımının günün ihtiyaçlarına göre yeniden organize edilmesini sağlamak maksadıyla, İdarî usul ve işlemlerin yeniden düzenlenmesine ilişkin 2977 sayılı Yetki Kanunu çıkarılmıştır.

Bu Kanuna istinaden tanzim olunan bir dizi kanun hükmünde kararname ile; trafik, nüfus, pasaport, tapu, vevaset, özellikle evlenme gibi çeşitli konularda reform niteliğinde yeni düzenlemelere gidilmek suretiyle, götüldüğü girişim hafe gelmiş bulunan vatandaş ve Devlet ile kamu kuruluşları arasındaki ilişkilere basitlik getirilmeye çalışmış ise de, bürokratik engeller taşıyan mevzuatın çok ve dağınık

olması sebebiyle kırtasiyeciliğin tamamen önünün alınması mümkün olamamıştır.

Nitekim, gerek mevzuatın önceden öngörülemeyecek derecede çok oluşu ve gerekse idari usul ve işlemlerle ilgili bürokratik yükün azaltılması için yapılan çalışmaların devamlılık arz etmesi sebebiyle, 2977 sayılı Kanunun yetki süresinin; 3207 sayılı Kanunla 8 Ağustos 1985 tarihinden itibaren bir yıl, 3296 sayılı Kanunla da 8 Ağustos 1986 tarihinden geçerli olmak üzere iki yıl daha uzatılması gerekmiştir.

Takdir olunacağı üzere, halen yürürlükte olan binlerce kanunda yer alan hükümlerin uygulamada husule getirdiği bürokratik engellerin kaldırılarak bunların sadeleştirilmesi suretiyle belirli bir sisteme oturtulması, uzun bir araştırmaya ve büyük ölçüde uygulama sonuçlarının izlenmesine bağlı bulunan bir keyfiyettir.

Bu sebeplerle, süresi 8 Ağustos 1988 tarihinde sona eren Yetki Kanunu ile aynı mahiyette olmak üzere bu Kanun Tasarısı hazırlanmıştır.

Anayasa Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anayasa Komisyonu

Esas No. : 1/490

11.10.1988

Karar No. : 10

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca 6.10.1988 tarihinde Komisyonumuza gönderilen İdari Usul ve İşlemlerin Yeniden Düzenlenmesi ile İlgili Yetki Kanunu Tasarısı Komisyonumuzun 11.10.1988 tarihli toplantısında, Devlet Bakanı Adnan Kahveci'nin de bulunmasıyla incelenmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelere geçilmeden önce maddelerinin bulunmadığı yolunda ileri sürülen itiraz, işbu tasarı ile getirilen maddelerin daha önce 2.2.1984 tarihinde kabul edilen 2977 sayılı Kanun maddelerinin aynısı olduğu ve yetki süresinin uzatılması için getirilen 30.5.1985 tarihinde kabul edilen 3207 ile 3.6.1986 tarihinde kabul edilen 3296 sayılı kanunların güncelliğini koruduğu bunun yanı sıra tasarının maddelerinin de gayet açık biçimde kaleme alındığı görüldüğünden ve bu şekilde Komisyonca kabul edilerek tasarının tümü üzerindeki görüşmelere başlanması kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlandıktan sonra, maddelerinin görüşülmesi de kabul edilmiştir.

Komisyonumuz tasarının 1, 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı maddelerini aynen kabul etmiştir.

Raporumuz, Anayasanın 91 inci maddesininin 8 inci fıkrasına uygun olarak Genel Kurulda öncelikle görüşülmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan

Kâmil Coşkunoğlu
Ankara Milletvekili

Sözcü

Ünal Yaşar
Gaziantep Milletvekili

Kâtip

Mehmet Zeki Uzun
Tokat Milletvekili

Üye

Mehmet Sezai Pekuslu
Ankara Milletvekili

Üye

Bahattin Çaloğlu
Artvin Milletvekili

Üye

Mehmet Furdeloğlu
Hatay Milletvekili

Üye

Ekin Dikmen
İçel Milletvekili
(Karşı oy yazımız eklidir)

Üye

Abdullah Baştürk
İstanbul Milletvekili
(Karşı oy yazımız eklidir)

Üye

Reşit Ülker
İstanbul Milletvekili

Üye

M Turan Bayazıt
İzmir Milletvekili
(Karşı oy yazım eklidir muhalefetim)

Üye

Ülkü Söylemezoğlu
Kahramanmaraş Milletvekili

Üye

Ali Pınarbaşı
Konya Milletvekili

Üye

Metin Emiroğlu
Malatya Milletvekili

Üye

Ahmet Neidim
Sakarya Milletvekili
(Muhalefet Şerhim Eklidir)

Üye

Özer Gürbüz
Sinop Milletvekili
(Tümüne karşıyım gerekçesi eklidir)

Üye

Bahri Karakeçili
Şanlıurfa Milletvekili

Üye

Ahmet Avcı
Uşak Milletvekili

Üye

Güneş Müftüoğlu
Zonguldak Milletvekili
(Muhalefet Şerhim Eklidir)

AYKIRILIK, GEREKÇEMİZ

İdarî usul ve işlemlerin yeniden düzenlenmesi için TBMM'mizce Hükümete daha önce toplam 4,5 yıllık yetki veren üç yetki kanunu çıkarılmıştır. Bu süre yeniden düzenleme için yeterli ve hatta fazla bir süredir. Yeni Yetki Kanunu Tasarısı Genel Gerekçesinde de Anayasanın aradığı, yetki isteme nedenleri yoktur. Yasa ile yapılamayacak herhangi bir düzenleme isteği de yoktur.

Tasarı, Hükümetin Meclisten yasa çıkartarak değil, kanun kuvvetinde kararnamelerle ülkeyi yönetme istek ve alışkanlığının bir devamıdır. Bu nedenlerle Tasarının tümüne kaşıyız.

11.10.1988

Özer Gürbüz
Sinop

Abdullah Baştürk
İstanbul

Ekin Dikmen
İçel

Turan Bayazıt
İzmir

MUHALEFET ŞERHİ

Kanun hükmünde kararnameler, yasama yetkilerini kısıtladığından tasarının tümüne muhalifiz.

11.10.1988

Güneş Müftüoğlu
Zonguldak

Ahmet Neidim
Sakarya

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

İdarî Usul ve İşlemlerin Yeniden Düzenlenmesi ile İlgili Yetki Kanunu Tasarısı

Amaç

MADDE 1. — Kamu hizmetlerinin süratli, düzenli, etkin, verimli ve ekonomik bir şekilde yürütülebilmesi için aşağıda belirtilen çerçevede içinde Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmiştir.

Kapsam

MADDE 2. — Bu Kanuna göre çıkarılacak kanun hükmünde kararnameler;

Kişilerin kamu kurum ve kuruluşlarıyla kamu kurum ve kuruluşlarının da birbirleriyle olan ilişkilerini kolaylaştırmak maksadıyla bu konuları düzenleyen idarî usul ve işlemlerin yeniden düzenlenmesi için ihtiyaca cevap vermeyen kanunların veya bazı hükümlerinin kaldırılmasını veya değiştirilmesini kapsar.

İlkeler

MADDE 3. — Bakanlar Kurulu bu Kanuna göre verilen yetkiyi kullanırken aşağıdaki ilkeleri göz önünde bulundurur.

- a) Zaman ve kaynak kaybının önlenmesi,
- b) Beyanın yeterli sayılması; ancak, zorunlu durumlarda belgeleme yoluna gidilmesi,
- c) İşlemlerin tek kuruluş içinde tamamlanması, buna imkân olmadığı takdirde görevli kurum ve kuruluşlar arasında işbirliğinin ve koordinasyonun sağlanması,
- d) Görev ve yetki dağıtımının hizmetin en iyi yapılabileceği şekilde yeniden düzenlenmesi.

Yetki Süresi

MADDE 4. — Bakanlar Kuruluna verilen yetki, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl için geçerlidir. Bakanlar Kurulu bu süre içinde birden çok kanun hükmünde kararname çıkarabilir.

ANAYASA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

İdari Usul ve İşlemlerin Yeniden Düzenlenmesi ile İlgili Yetki Kanunu Tasarısı

Amaç

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kapsam

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

İlkeler

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yetki Süresi

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 5. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 6. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

4 . 10 . 1988

Başbakan

T. Özal

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

İ. K. Erdem

Devlet Bakanı

K. Oksay

Devlet Bakanı

A. Tenekeci

Devlet Bakanı

K. İnan

Devlet Bakanı

A. Bozer

Devlet Bakanı

Y. B. Özal

Devlet Bakanı

A. Kahveci

Devlet Bakanı

M. Yazar

Devlet Bakanı

C. Çiçek

Adalet Bakanı

M. Topaç

Millî Savunma Bakanı

E. Vuralhan

İçişleri Bakanı

M. Kalemlî

Dışişleri Bakanı

A. M. Yılmaz

Maliye ve Gümrük Bakanı

A. K. Alptemoçin

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı

H. C. Güzel

Bayındırlık ve İskân Bakanı

İ. S. Giray

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı

N. Kitapçı

Ulaştırma Bakanı

E. Pakdemirli

Tarım Orman ve Köyişleri Bakanı

H. H. Doğan

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

İ. Aykut

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Ş. Yürür

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

F. Kurt

Kültür ve Turizm Bakanı

M. T. Tittiz

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürütme

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

